

"Від цього залежить наше майбутнє": інтерв'ю з новим керівником центру ШІ Мінцифри про гонку штучного інтелекту

10 червня, 19:00 | 11 хв

Лев Шевченко

- ШЛЯХ ДО ДЕРЖАВНОГО ШІ ТА ЧОМУ ПОТРІБНА УКРАЇНЬКА LLM
- КОНКУРЕНЦІЯ, БІЗНЕС І АГЕНТИВНА ЕКОНОМІКА
- СУВЕРЕННИЙ ШІ, ДІЯ І МІСЦЕ УКРАЇНИ В ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕГОНАХ

Штучний інтелект давно перестав бути темою суто технічних конференцій – він увійшов у державне управління, освіту, бізнес і щоденне життя мільйонів людей. Але те, як держава ставиться до цього процесу – регулює чи стимулює, відкриває чи закриває – визначає, чи залишиться країна гравцем, чи стане споживачем чужих рішень. Україна обрала власний шлях.

Роман Кислий – новий керівник Центру штучного інтелекту при Міністерстві цифрової трансформації. За плечима – PhD у технічних науках, робота в Deloitte і Visa, роки волонтерської наукової діяльності в українській NLP-спільноті та співорганізація конференції UNLP. На нову посаду він прийшов з чітким розумінням того, де Україна програвє глобальним гравцям – і де вона вже їх випереджає.

У розмові з 24 Каналом Кислий розповів про пріоритети центру, концепцію агентивної держави, розвиток суверенного ШІ та про те, чому Україна не може дозволити собі обережність у цих перегонах.

Шлях до державного ШІ та чому потрібна українська LLM

Романе, розкажіть про свій шлях до цієї посади. Що вас зацікавило і що плануєте змінити порівняно з попередніми керівниками Центру?

Читайте оперативні новини першими Підпишіться на 24 Канал у Telegram
Додати

Мій шлях до цієї посади був, можна сказати, логічним. У мене завжди було дві паралельні траєкторії. Одна – академічна: я здобув ступінь кандидата технічних наук і відтоді в тому чи іншому форматі займаюся науковою діяльністю. Зокрема, кілька років поспіль є співорганізатором конференції UNLP, яку започаткувала Мар'яна Романишин разом з УКУ – найбільшої конференції з українського NLP, тобто обробки природної мови.

Ми розвиваємо українську мову як таку: створюємо датасети, бенчмарки, різні моделі. Друга траєкторія – робота в приватному секторі, у таких компаніях, як Deloitte і Visa, де ми робили цікаві продукти – і внутрішні, і зовнішні.

Роман Кислий / Фото Мінцифри

Поєднувати ці два треки було багатозадачним процесом. Наукова робота існувала фактично у волонтерському форматі – ввечері після основної роботи. Більшість нашої спільноти живе приблизно так само: все тримається на ентузіазмі. Ця вакансія дала змогу поєднати обидві сторони й принести більше користі – сприяти розвитку української мови, цифровізації та штучного інтелекту в країні. Це значно приємніше, ніж робити продукт, яким хтось десь колись скористається. Тут користувачі – це всі українці.

Ви згадали розвиток української мови. Це не те, що часто чуєш від посадовців. Можете пояснити детальніше?

Насправді цей напрям розпочали ще попередні керівники, коли запустили проєкт з української LLM. Він є частиною того, що називають AI-суверенітетом. А суверенітет у сфері ШІ – це, зокрема, розвиток мови. Більшість даних, на яких тренуються сучасні моделі, – це англомовний контент.

Відповідно, чим більше ми додаємо якісних українських даних, чим більше публічно доступних датасетів ми створюємо – тим краще моделі розуміють українську мову і контекст. І відповідно зменшується частка російської пропаганди, яка потрапляє в тренувальні набори просто тому, що російськомовного контенту в інтернеті банально більше.

Раніше українська вважалася low-resource language – мовою з малою кількістю якісних датасетів. Зараз, завдяки зусиллям спільноти, ми переходимо в категорію mid-resource. Це позитивна динаміка.

І все ж – чи врятує власна LLM від тих кліше й шаблонних формулювань, які вже всім владають в око?

Частково так. Моделі генерують послідовності токенів – фрагментів слів. Чим більше живої мови потрапляє в тренувальний датасет, тим вища ймовірність, що модель генеруватиме природніші формулювання. Якщо мови мало – вона "збирає" слова по шматочках і видає саме ті штучні конструкції, які вже всі навчилися впізнавати. Тож власна LLM справді допоможе, хоча й не розв'яже питання повністю.

Конкуренція, бізнес і агентивна економіка

Насільки українські ШІ-продукти зараз конкурентоспроможні порівняно із західними? І чи варто поступово їх замінювати?

Розділю це питання на два треки. По-перше, якість відповідей: тут важко конкурувати з великими моделями від OpenAI чи Anthropic – вони величезні за розміром, і навіть захостити їх для українського бізнесу неможливо. Крім того, їхні найпотужніші моделі закриті – це їхнє основне бізнес-джерело. Але відкриті моделі вже досягають рівня, достатнього для більшості завдань.

По-друге – і це важливіше – дані мають залишатися в Україні. Персональні дані, будь-які інші. Це і є суверенний ШІ. Українські продукти можуть бути цілком конкурентоспроможними і для бізнесу, і для повсякденного використання. Тому ми будемо власну державну ШІ-інфраструктуру AI Factory в спільній ініціативі з NVIDIA.

Ми наближаємося до межі, де нас цікавить не стільки сама модель, скільки контекст. Є невеликі відкриті моделі – наприклад, Gemma 4 від Google – які вже з коробки дають непогані відповіді. Якщо ці моделі приєднати до правильних джерел, вони відповідатимуть з правильним контекстом. Тому одним із моїх пріоритетів є розвиток відкритих даних – щоб цього контексту сталося більше.

Бізнес намагається впроваджувати ШІ, іноді ціною скорочення людей. Чи не зарано це для України?

Кілька років тому МВФ прогнозував, що близько 40 відсотків завдань, які потребують інтелектуальної роботи, тим чи іншим чином зазнають впливу ШІ. Але говорити про масове заміщення людей – зарано, особливо для України, де і так значна частина населення виїхала за кордон.

Є інший підхід, який мені здається більш актуальним – концепція агентної економіки. Питання не в тому, чи замінить ШІ людину, а в тому, що людина з ШІ-агентами може бути в десять разів ефективнішою. В умовах обмежених ресурсів це серйозна перевага. До речі, «Дія.Освіта» займається короткими курсами для дорослих, і ми плануємо розвивати обізнаність людей саме щодо роботи з агентами.

А що з освітою та наукою – які ризики й можливості там?

Дискусія про те, чи дозволяти студентам користуватися ШІ, – це трохи хибна дихотомія. ВСі ми розуміємо, що вони ним користуватимуться. Питання в тому, як навчити їх робити це осмислено, щоб ШІ ставав інструментом навчання, а не його заміником. Це схоже на появу Вікіпедії: застаче енциклопедії стало безглуздо, але знати, як шукати й перевіряти інформацію, – стало це важливіше.

Щодо науки – проблема реальна і не лише українська. З'являється хвиля статей, згенерованих, зреченованих і прийнятих до публікації за допомогою ШІ. Але є й позитивний бік: автоматизація дає змогу закривати прогалини, які давно мали бути закриті, але не закривалися через брак ресурсів. Наприклад, багато датасетів і інструментів вже зроблені для англійської мови – ШІ-агенти допомагають зробити те саме для української значно швидше.

Суверенний ШІ, Дія і місце України в глобальних перегонах

Які пріоритети Центру з ШІ на найближчий час?

Сьогодні ми фокусуємося на трьох пріоритетах.

- Перший – побудова AI-суверенітету та безпека даних. Ми будемо власну державну ШІ-інфраструктуру AI Factory. Це питання національної безпеки: ми будемо суверенні обчислювальні потужності на базі NVIDIA, щоб тренувати моделі та зберігати критичні дані всередині країни, не залежачи від іноземних хмарних рішень.

Разом з компанією Квістар розробляємо національну велику мовну модель "Свяво" (LLM) на базі Gemma від Google. Це фундамент нашої ідентичності в цифровому просторі. Модель, натренована на українських реєстрах, архівах, наукових статтях та медіа, розумітиме нашу культурний контекст і буде вільною від російських нарративів. Модель буде доступною державним установам, бізнесу, оборонним структурам, науці й освіті. Власна LLM дасть змогу масштабувати ШІ в країні. У результаті – покращення економіки й добробуту держави, посилення обороноздатності країни та стрибок у цифровому розвитку держави.

- Другий – Стратегія з розвитку ШІ до 2030 року. Це практичний план, як за допомогою ШІ покращити державне управління, освіту, оборону, медицину та інші сфери життя в Україні. Вона визначає, як практично використовувати ШІ для розв'язання проблем громадян і держави, залучити міжнародні інновації для побудови власних ШІ-моделей в Україні, побудувати інфраструктуру, підготувати державні дані для використання штучним інтелектом та збільшити кількість ШІ-фахівців. AI-стратегія допоможе вибудувати зрозумілий та чіткий шлях до нашої місії – увійти до трійки світових лідерів за рівнем розвитку й упровадження ШІ до 2030 року.

- Третій – інтеграція ШІ-агентів у пріоритетні сфери життя громадян. Ми вже запустили Дія.AI – першого у світі національного ШІ-асистента, що надає державні сервіси просто в чаті. Він працює на порталі Дія та з'явився в застосунку. Через помічника на порталі Дія можна замовити першу послугу – довідку про доходи. Натомість у застосунку AI-агент надасть витяг про місце проживання дитини або дорослого та сповістить про отримані штрафи ПДР, які можна оплатити через чат з ШІ. Дія.AI скористалися вже близько три мільйони громадян.

Чи ми приймемо якісь заходи щодо регулювання чи контролю безпечного впровадження ШІ та захисту прав людини?

Окрім продуктового треку, Мінцифра розвиває регулювання. Ми обрали підхід bottom-up: спочатку готуємо компанії до майбутніх вимог, а лише потім ухвалюємо законодавство. Тобто це перехідний період для компаній. Цей підхід лів в основі нашої "Білої книги" щодо регулювання ШІ в Україні, яку опублікували у червні 2024 року. Завдяки цьому бізнес може впроваджувати інновації, одночасно дотримуючись прав людини.

У нас є Sandbox, якому нещодавно виповнився вже рік. Одна з наших цілей – розвинути стартап екосистему, щоб з'явилось більше рішень зі ШІ. Які по факту змінюють всі сфери: медицину, науку, освіту, оборону. Якраз Sandbox – проєкт, де компанії можуть тестувати свої продукти та перевіряти їх на дотримання прав людини.

Учасники отримують від експертів безплатний аудит свого продукту і рекомендації, як використовувати ШІ в продукті без ризиків для користувачів – типу попереджень і тощо.

Також Мінцифра опублікувала 10 галузевих рекомендацій, які пояснюють, як ефективно і водночас безпечно працювати зі штучним інтелектом: **розробників, закладів вищої освіти, державних службовців, сфери управління персоналом та юристів, з системою ШІ, реклами й маркетингу, медіа.**

Перші результати: 17 топкомпаній утворили першу в Україні саморегульовану організацію з етичного використання ШІ. Серед них такі лідери ринку: Grammarly, MacPaw, LetsData, DroneUA, WINSTARS.AI, Gemetree.me, YouScan.io, EVE.calls, Valtech, LYN, Yeldy, SoftServe, Uklon, Preply.

До речі, Україна вже підписала 1 листопада 2023 року Декларацію Блетчлі на саміті з безпеки ШІ, що об'єднує 28 країн і ЄС, які погодилися співпрацювати заради відповідального розвитку ШІ.

А 15 травня 2025 року Україна підписала перший у світі міжнародний договір у сфері ШІ – Рамкову конвенцію Ради Європи про штучний інтелект, права людини, демократію та верховенства права. Крім того, провели воркшопи з HUDERIA (Human Rights, Democracy and the Rule of Law Impact Assessment) – методології Ради Європи для оцінки впливу ШІ на права людини, демократію та верховенства права.

Протягом 2026 року буде завершена розробка відповідного закону – другого етапу імплементації Білої книги щодо нормативного регулювання ШІ, відповідно до затвердженої дорожньої карти.

Читають зараз:

Чому "Фламінго" атакували завод у Чебоксарах: експертні рішення СБУ розкривають цінність підприємства

Пов'язані теми:

- ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ
- ШІ
- МІНІСТЕРСТВО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

<p>E-mail редакції: news24@24tv.com.ua</p> <p>Ми тут: м.Київ, вул. Володимирська 61/11, офіс 50</p>	<p>Номер телефону: +38 044 390 5077</p> <p>Ми в соцмережах</p>	<p>Про нас</p> <p>Редакція</p> <p>Редакційна політика</p> <p>Про телеканал</p> <p>Рекламодавці</p> <p>Правила користування</p>	<p>Політика конфіденційності</p> <p>Політика використання штучного інтелекту</p> <p>Політика конфіденційності додатку</p> <p>Угода Користувача Спільноти</p> <p>Правила комунікування</p> <p>Технічна інформація</p>	<p>Контакти</p> <p>Вакансії</p> <p>Структура власності</p> <p>Архів</p> <p>Карта сайту</p> <p>Ігри</p>
--	---	--	--	--

<p>Всі новини</p> <p>Головні новини</p> <p>Новини України</p> <p>Прем'єрні ефіри</p> <p>Відеонювини</p> <p>Аудіонювини</p> <p>Погода</p>	<p>Війна Росії з Україною</p> <p>Ракетні обстріли</p> <p>Карта бойових дій</p> <p>Мирні переговори</p> <p>Мігранта тривога в Україні</p> <p>Масована атака по Україні</p> <p>Вибухи у Росії</p> <p>Втрати ворога</p>	<p>Мобілізація в Україні</p> <p>Звільнення з військової служби</p> <p>Мобілізація 50+</p> <p>Мобілізація жінок</p> <p>Контракт для 18-24-річних</p> <p>Відстрочка від мобілізації</p> <p>Мобілізація в Україні: скільки осіб мобілізує ТЦК</p>	<p>Новини економіки</p> <p>Ціна валют</p> <p>Курси валют</p> <p>Фінансові новини</p> <p>Тарифи на комунальні послуги</p> <p>Подати</p> <p>Пенсія в Україні</p>
---	---	---	---

<p>Кіно</p> <p>Найцікавіші фільми</p> <p>Українські фільми</p> <p>Фільми на вечір</p> <p>Комедії</p> <p>Серіали</p>	<p>Новини Освіти</p> <p>Міністерство освіти та науки України</p> <p>Школа</p> <p>НМТ 2026</p> <p>Саморозвиток</p> <p>Навчання за кордоном</p>	<p>Нерухомість</p> <p>Аналітика ринку</p> <p>Купівля житла</p> <p>Тренди і нахнення</p>	<p>Спорт</p> <p>Бокс</p> <p>Футбол</p> <p>Теніс</p> <p>Біатлон</p> <p>Інші види спорту</p>
--	--	--	---

Email - розсилка

Будьте в курсі всіх новин і оновлень! Перейдіть на сторінку наших розсилок, щоб обрати ті, що відповідають вашим інтересам.

Всі комерційні рекламні матеріали, позначені словами "Спецпроєкт" чи "Партнерський матеріал". Матеріали з позначкою "Експерт", "Позиція" відображають позицію авторів та редакції. Редакція може не поділяти їхніх поглядів. Детальніше щодо реклами та правил цитування можна ознайомитись в правилах користування сайтом. Усі права захищені. Матеріали сайту призначені для осіб старше 21 року (21+)

Онлайн-медіа «24 Канал»
 м. Київ, вул. Бора, 15, м. Київ, 79008
 Телефон: +380 (02) 229-77-27
 Адреса електронної пошти – legal@24tv.com.ua
 Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа – R40-06057

© 2005–2026, ПрАТ «Телеерадіокомпанія "24 Канал"»

ВСІ НОВИНИ

НОВИНИ УКРАЇНИ

ФОНД 24

ІГРИ

АНАЛІТИКА

24 ОНЛАЙН

КАБІNET